

## A KAPERNAUMI VÁLSÁG

**P**ÉNTEK este, a Betszaidába való megérkezésük napján, valamint szombat reggel az apostolok észreveték, hogy Jézust valamilyen komoly probléma foglalkoztatja; felfogták, hogy a Mester valamilyen fontos és szokatlan dolgon töpreng. Nem reggelizett és déltájban is csak keveset evett. A tizenkét apostol és társaik egész szombat délelőtt és az előző estén kis csoportokban gyülekeztek a ház körül, a kertben és a parton. Bizonytalanságból eredő feszültség és rossz előérzet telepedett mindannyiukra. Jézus keveset szólt hozzájuk azóta, hogy Jeruzsálemből eljöttek.

<sup>2</sup> Hónapok óta nem látták a Mestert ennyire gondoltaiba merülni és hallgatagnak. Még Simon Péter is levert, sőt talán csüggedt volt. Andrásnak fogalma sem volt, hogy mit tegyen az elkedvetlenedett társaiért. Nátániel azt mondta, hogy a „vihar előtti csend” kellős közepében vannak. Tamás azon véleményének adott hangot, hogy „valami nem mindennapi dolog fog történni”. Fülöp azt tanácsolta Zebedeus Dávidnak, hogy „felejtsd el a sokaság élelmezésével és elszállásolásával kapcsolatos terveket, amíg megtudjuk, hogy a Mester min gondolkozik”. Máte újabb erőfeszítéseket tett a kincstár feltöltésére. Jakab és János a zsinagógában rövidesen elmondandó hitszónoklatról beszélgetett és sokat töprengtek annak valószínű jellegén és tárgyán. Zélóta Simon kifejezte meggyőződését, valójában reményét, hogy „a mennyei Atya valamiképp váratlanul be fog avatkozni a Fia védelme és támogatása érdekében”, míg Karióti Júdás arra vetemedett, hogy teret engedjen a gondolatnak, miszerint Jézus bizonyára azon bánkodik, hogy „nem volt meg a bátorsága és nem merete megengedni, hogy az ötezer ember a zsidók királyává nyilvánítsa”.

<sup>3</sup> Ilyen lehangolt és vigasztalan követők köréből indult el Jézus ezen a szép szombat délutánon, hogy megtartsa korszakalkotó hitszónoklatát a kapernaumi zsinagógában. A közvetlen követői közül csak a gyanútlan Alfeus ikrek egyikétől érkezett vidám, üdvözlő, illetőleg támogató szó, aki, ahogy Jézus kilépett a házból és elindult a zsinagógába, jókedvűen köszöntötte és azt mondta: „Imádkozunk, hogy az Atya segítsen, és hogy minden eddiginél is nagyobb hallgatóságod legyen.”

## 1. AZ ELŐKÉSZÜLETEK SORA

<sup>1</sup> Előkelő gyülekezet köszöntötte Jézust e gyönyörű szombat délutánon háromkor az új kapernaumi zsinagógában. Jairus töltötte be a vezető tiszteletét és adta át Jézusnak az írásokat, hogy felolvasson. Előző nap ötvenhárom farizeus és szadduceus érkezett Jeruzsálemből; a szomszédos zsinagógák vezetői és urai közül több mint harmincan szintén jelen voltak. E zsidó vallási vezetők közvetlenül a jeruzsálemi Szanhedrin utasításai szerint működtek, és ők alkották azt az óhitű élcsapatot, mely azért jött, hogy megindítsa a nyílt háborút Jézus és tanítványai ellen. E zsidó

vezetők oldalán, a zsinagóga kiemelt vendégeinek fenntartott helyein, ott ültek Heródes Antipász hivatalos megfigyelői, akik azt az utasítást kapták, hogy derítsék ki, mi az igazság azokból a nyugtalanító hírekből, hogy a nép megkísérelte Jézust a zsidók királyává nyilvánítani Heródes fivérének, Fülöpnek a felségterületén.

<sup>2</sup> Jézus megértette, hogy az egyre növekvő számú ellensége felismerhető és nyílt hadüzenetével fog most szembeülni, és úgy döntött, hogy bátran szembenéz a támadással. Az ötezer ember jóllakatásával már támadta az anyagi Messiásról alkotott nézeteiket; most megint úgy döntött, hogy nyíltan támadja a zsidó megszabadítóra vonatkozó felfogásukat. E válság, mely az ötezer ember jóllakatásával kezdődött és amely e szombat délutáni beszéddel fejeződött be, a nép előtti hírnév és a nép általi pártolás folyamatának látványos megfordulását jelentette. Ettől kezdve az országért végzett munkát egyre inkább azon fontosabb feladatra irányították, hogy állandó szellemi megtérteket nyerjenek meg az emberek közötti valóban vallásos testvériség számára. E beszéd a válságnak azt a pontját jelöli, amikor megtörtént az átmenet a tanácskozás, a vita és a döntés időszakából a végleges elfogadás vagy a végleges elutasítás nyílt háborúsága irányába.

<sup>3</sup> A Mester jól tudta, hogy a követői közül sokakban lassan, de biztosan érlelődik a gondolat, hogy véglegesen elutasítják őt. Tudta azt is, hogy sok tanítványa lassan, de biztosan átesik azon az elme-előgyakorlaton és lélekfegyelmzésen, mely képessé teszi őket, hogy győzedelmeskedjenek a kétségek felett és bátran megvallják az országról szóló evangéliumban való szilárd hitüket. Jézus előtt teljesen világos volt, hogy az emberek miként készülnek fel a válságban meghozandó döntésekre és a bátor választással összefüggő, késlekedés nélküli cselekedeteknek a végrehajtására a vissza-vissza térő jó és rossz helyzetek közötti újbóli választások lassú folyamatai révén. Választott hírnökeiket többszörös csalódások próbája elé állította és gyakori és megmérettetést jelentő lehetőségeket kínált nekik arra, hogy válasszanak a szellemi próbák kiállításának helyes és helytelen módja között. Tudta, hogy akkor bízhat a követőiben, amint azok kiállták a végső próbát, hogy az előzetes és szokásos elmebeli beállítottságuk és szellembeli válaszaik szerint hozzák meg alapvető döntéseiket.

<sup>4</sup> ¶ Jézus földi életében e válság az ötezer ember jóllakatásával kezdődött és a zsinagógabeli eme beszéddel fejeződött be; az apostolok életében a válság a zsinagógabeli eme beszéddel kezdődött és az egész év folyamán tartott, és csak a Mester ügyének tárgyalásával és a keresztre feszítéssel ért véget.

<sup>5</sup> ¶ Ahogy ott ültek a zsinagógában azon a délutánon, mielőtt Jézus beszélni kezdett volna, csak egyetlen nagy rejtély, pusztán egy igazán lényeges kérdés maradt mindenki fejében. Barátai és ellenségei is mind csak egy dologra tudtak gondolni, és az pedig ez volt: „Miért fordította

ő maga oly szándékosan és eredményesen visszajára a nép lelkesedésének árját?” És közvetlenül a beszédje előtt, illetőleg után történt, hogy az elégedetlen támogatóinak kétségei és csalódásai önkéntelen ellenkezéssé és később tényleges gyűlöletté alakultak. A zsinagógában elmondott eme beszéd után fogant meg Karióti Júdás fejében az első tudatos gondolat Jézus elhagyásáról. De ekkor még minden ilyen készítését eredményesen leküzdötte.

<sup>6</sup> Mindenki tanácstalan volt. Jézus elképesztette és megdöbbenetette őket. Nem is olyan régen tartotta meg a legnagyobb bemutatót az egész létpályáját jellemző természetfeletti hatalomról. A földi életében az ötezer ember jóllakatása volt a várt Messiás zsidó felfogását a legnagyobb mértékben tükröző esemény. Ám ezt a rendkívüli előnyt nyomban és váratlanul kiegyenlítette az, hogy azonnal és határozottan elutasította, hogy királyt csináljanak belőle.

<sup>7</sup> Péntek este, és szombat délelőtt ugyancsak, a jeruzsálemi vezetők hosszan és komolyan munkálkodtak azon, hogy Jairusnál eljárva megakadályozzák, hogy Jézus a zsinagógában beszéljen, mindhiába. Jairus minden ilyen kérésre csak azt válaszolta: „Már megadtam az engedélyt, és nem fogom megszegni a szavam.”

## 2. A KORSZAKOS BESZÉD

<sup>1</sup> Jézus azzal kezdte e beszédet, hogy felolvasott a Deuteronomiumban található törvényből: „De úgy lesz, ha e nép nem figyel az Isten szavára, hogy a törvénszegés átkai bizonyosan utolériék őket. Az Úr eléri, hogy ellenségeitek lesújtsanak rátok; és erőszakkal eltávolíttatok a föld minden országába. És az Úr titeket és a magatok fölé emelt királyt egy idegen nép kezére adja. Minden nemzet körében botránkozás, gúnydal és szóbeszéd tárgya lesztek. Fiaitokat és leányaitokat fogságba hurcolják. A közöttetek lévő idegenek magas rangra jutnak, míg titeket mélyre taszítanak. És e dolgok azért érnek el benneteket és leszarmazottaitokat, mert nem vagytok hajlandók hallgatni az Úr szavára. Ezért fogjátok szolgálni az ellenségeiteket, akik ellenetek vonulnak. Éhséget és szomjúságot fogtok tűrni és viselni fogjátok ezen idegen vasigát. Az Úr messziről, a világ végéről küld nemzetet ellenetek, olyan nemzetet, melynek nyelvét nem értitek, egy zord tekintetű népet, melynek nemigen törődik veletek. És megrohannak ők benneteket minden városotokban, mígnem megerősített magasfalaitok, melyekben bíztatok, leomlanak; és az egész vidék a kezükre jut. És úgy lesz, hogy ezen megrohamlás ideje alatt rákényszerültök, hogy a saját testetek gyümölcsét egyétek, fiaitok és leányaitok húsát, ama szorultság miatt, melybe ellenségeitek üznek benneteket.”

<sup>2</sup> És amikor Jézus a felolvasást befejezte, a látnokokhoz tért át és Jeremiástól olvasott fel: „Ha nem figyeltek szolgáimnak, a látnokoknak szavára, akiket elküldtem hozzátok, akkor e házat Silóhoz teszem hasonlóná, ezt a várost pedig átokká teszem a föld összes nemzete előtt.” És a papok és a tanítók hallották, amint Jeremiás elmondta e szavakat az Úr házában. És történt, hogy amikor Jeremiás

mind elmondta, amit az Úr parancsára el kellett mondania az egész népnek, a papok és tanítók megragadták és így szóltak, „Halállal kell lakolnod!” Az egész nép ott tolongott Jeremiás körül az Úr házában. Meghallván ezeket az eseményeket, Júda hercegei ítéletet tartottak Jeremiás felett. Akkor a papok és a tanítók így kezdtek beszélni a hercegekhez és az egész néphez: „Ez az ember halált érdemel, mert a városunk ellen jövendölt, amint azt saját fületekkel hallottátok.” Jeremiás erre így válaszolt az összes hercegnek és az egész népnek: „Az Úr küldött, hogy elmondjam e ház és e város ellen mindazokat a szavakat, amelyeket hallottatok. Most hát változtassatok életmódotokon és tetteiteken és hallgassatok az Úrnak, Isteneteknek a hangjára, mert akkor talán megmenekültök attól a rossztól, mellyel megfenyegettek benneteket. Ami engem illet, a kezetekben vagyok. Tegyetek velem úgy, ahogy jónak és helyesnek látjátok. De tudjátok meg bizonyosan, hogy ha halálra adtok, ártatlan vér száll a fejetekre és erre a népre, mert valóban az Úr küldött, hogy ezt mind elmondjam a fületek hallatára.”

<sup>3</sup> Az akkori papok és tanítók Jeremiás halálát akarták, ám a bírák nem egyeztek bele a megölésébe, jóllehet figyelmeztető szavai miatt köteleken leeresztették egy szennyes tömlőbe, míg egészen hónaljig el nem sülyedt a sárban. Ezt tették ezek az emberek Jeremiás látnokkal, amikor ő engedelmeskedett az Úr parancsának és figyelmeztette a testvéreit a küszöbön álló politikai összeomlásra. Ma én azt kívánom megkérdezni tőletek: Mit fognak tenni e nép főpapjai és vallási vezetői azzal az emberrel, aki figyelmeztetni meri őket a szellemi pusztulásuk napjára? Vajon ti is a halálát akarjátok annak a tanítónak, aki hirdetni meri az Úr szavát, és aki nem fél rámutatni, hogy milyen mértékben nem vagytok hajlandók a fény útján járni, mely a mennyország kapujához vezet?

<sup>4</sup> Miféle bizonyítékot kerestek hát az én földi küldetésekre? Nem mozdítottunk el benneteket befolyásos tisztségeitekből és hatalmatokból, s közben jó híreket hirdettünk a szegényeknek és a kitaszítottaknak. Nem indítottunk ellenséges támadást az ellen, amit tiszteltek, hanem inkább új szabadságot hirdettünk az ember félelemtől eltelt lelkének. Azért jöttem el e világra, hogy kinyilatkoztassam Atyámat és megalapítsam a földön az Isten fiainak szellemi testvériségét, a mennyországot. És annak ellenére, hogy oly sokszor emlékeztettelek benneteket, hogy az én országom nem evilági, Atyám mégis számos anyagi csodát mutatott nektek a bizonyítóbb erejű szellemi átalakulásokon és megújulásokon túl.

<sup>5</sup> Milyen új jelet vártok a kezemtől? Kijelentem, hogy már elégséges bizonyíték áll a rendelkezésetekre, hogy döntést hozzatok. Bizony, bizony mondom nektek, akik közül sokan a mai napon előttem ülnek, választanotok kell, hogy melyik úton indultok; azt mondom nektek, amit Jósua mondott ősapáitoknak, „ma válasszatok, kinek akartok szolgálni.” Közületek sokan válaszút előtt állnak ma.

<sup>6</sup> Némelyiketek, amikor nem találtatok rám a sokaság-

nak a másik parton való jóllakatása után, felbérelték a tiberiási halászhajórajt, mely egy héttel korábban a közelben keresett menedéket a vihar elől, hogy induljon keresésemre, és miért? Nem az igazságért és az igazságosságért vagy hogy jobban megérthessétek, hogy miként szolgáljátok embertársaitokat és miként segédkeztek a számukra! Nem ezért, hanem azért, hogy még több olyan kenyerek legyen, melyért nem dolgoztatok meg. Nem a lelketeket akartátok eltölteni az élet szavával, hanem csak a gyomrotokat akartátok megtölteni a könnyen szerzett kenyérral. És már régóta tanítják nektek, hogy a Messiás, amikor eljön, megteszi azokat a csodákat, melyek az életet kellemsé és könnyűvé teszik az egész kiválasztott nép számára. Ezért hát nincs semmi különös abban, hogy ti, akiknek ezt tanították, vágytok a kenyérré és a halra. De kijelentem nektek, hogy az Ember Fiának küldetése nem ez. Én azért jöttem, hogy szellemi szabadságot hirdessek, örökkévaló igazságot tanítsak és tápláljam az élő hitet.

<sup>7</sup> Testvéreim, ne sóvárogjatok a romlandó ételre, hanem inkább törekedjétek arra a szellemi táplálékra, mely az örökkévaló életig táplál; és ez az élet kenyere, melyet a Fiú megad mindenkinek, aki vesz belőle és fogyasztja, mert az Atya ezt az életet végtelenül adta a Fiúnak. És amikor azt kérdeztétek tőlem, „Mit kell tennünk, hogy véghezvigyük az Isten tetteit?” Én világosan elmondtam: „Ez az Isten tette, hogy higgyetek annak, akit ő küldött.”

<sup>8</sup> És ez után Jézus, felmutatva az új zsinagóga ajtószemöldökét ékesítő mannaedény-alakra, mely szőlőfürtökkel is volt díszítve, így szólt: „Úgy gondoltátok, hogy ősapáitok a vadonban mannat — mennyei kenyeret — ettek, de én azt mondom nektek, hogy ez földi kenyér volt. Bár Mózes nem adott atyáitoknak mennyei kenyeret, az én Atyám most készen áll arra, hogy az élet igaz kenyerét adja nektek. A mennyei kenyér az, ami az Istentől jön és örök életet ad a világ embereinek. És amikor ti azt mondjátok nekem, add meg nekünk ezt az élő kenyeret, azt válaszolom majd: Én vagyok az élet e kenyere. Aki hozzám fordul, nem fog éhezni, míg aki hisz nekem, az nem fog szomjazni. Látatok engem, velem éltetek, és láttátok tetteimet, mégsem hiszitek, hogy az Atyától jöttem. De azok számára, akik hisznek, azt mondom — ne féljétek. Mindazok, akiket az Atya vezet, hozzám jönnek, és aki hozzám jön, az semmiképpen sem űzetik el.

<sup>9</sup> És most hadd jelentssem ki nektek egyszer s mindenkorra, hogy én nem azért jöttem le a földre, hogy a saját akaratomat cselekedjem meg, hanem Azét, aki küldött. És ez a végső akarata Annak, aki engem küldött, hogy mindazok közül egyet se veszítsek el, akiket nekem adott. És ez az Atya akarata: hogy mindenki, aki látja a Fiút és aki hisz neki, annak örök élete legyen. Csak tegnap lakattalak jól benneteket a testeteknek való kenyérral; ma az élet kenyerét ajánlom az éhes lelketeknek. Nem fogadnátok-e oly szívesen a szellem kenyerét, ahogyan az e világ kenyerét ettétek?”

<sup>10</sup> ¶ És mialatt Jézus egy pillanatnyi szünetet tartott, és végignézett az egybegyűlteken, az egyik jeruzsálemi tanító

(a Szanhedrin tagja) felállt és megkérdezte: „Jól értem, azt mondod, hogy a mennyből való kenyér te vagy, és hogy a manna, melyet Mózes az atyáinknak adott a vadonban, az nem te voltál?” És Jézus azt felelte a farizeusnak, „Jól értetted.” Erre azt mondta a farizeus: „De te nem a názáreti Jézus vagy, Józsefnek, az ácsnak a fia? Vajon apádat és anyádat, valamint fivérideit és húgaidat sokan közülünk nem ismerik-e jól? Hát akkor meg hogy lehet az, hogy megjelenesz itt, az Isten házában és kijelented, hogy a mennyből jöttél le?”

<sup>11</sup> Ekkorra erős zúgolódás támadt a zsinagógában, és olyan felfordulás veszélye fenyegetett, hogy Jézus felállt és azt mondta: „Legyünk türelemmel; az igazság sohasem szenved csorbát az őszinte vizsgálatról. Mindaz én vagyok, amit mondasz, de még több is. Az Atya és én egy vagyunk; a Fiú csak azt teszi, amire az Atya megtanítja, míg mindazokat, akiket az Atya a Fiúnak adott, azokat a Fiú magához fogadja. Olvastátok, ahol a látók az írást, „Mindannyiokat az Isten fogja tanítani”, és hogy „Aki az Atya tanít, azok meghallják az ő Fiát is”. Aki enged az Atya benn lakozó szelleme tanításának, az végül mind eljön hozzám. Nem arról van szó, hogy valaki is látta az Atyát, hanem arról, hogy az Atya szelleme az emberben él. És a Fiú, aki lejött a mennyből, bizonyosan látta az Atyát. És akik igazán hisznek a Fiúnak, azoknak már örök élete van.

<sup>12</sup> Én vagyok az élet e kenyere. Atyáitok mannat ettek a vadonban és halottak. Ám e kenyérből, mely az Istentől való, ha az ember eszik, szellemében sosem fog meghalni. Ismétlem, én vagyok ez az élő kenyér, és minden lélek, aki eljut az Isten és ember ezen egyesített természetének felismeréséig, örökké fog élni. És az élet e kenyere, melyet mindazoknak megadok, akik elfogadják, nem más, mint az én saját élő és egyesített természetem. Az Atya a Fiúban és a Fiú, aki egy az Atyával — ez az én életadó kinyilatkoztatásom a világnak és ez az én megmentő ajándékom minden nemzetnek.”

<sup>13</sup> Amikor Jézus elhallgatott, a zsinagóga vezetője fel akarta oszlatni a gyülekezetet, de az emberek nem voltak hajlandók távozni. Jézus köré gyűltek és több kérdést is feltettek neki, míg a többiek egymás közt morgolódtak és vitatkoztak. És ez is maradt a helyzet több mint három óráig. Már hét óra is jócskán elmúlt, mire a hallgatóság végre szétszéledt.

### 3. A BESZÉD UTÁN

<sup>1</sup> Jézus sok kérdést kapott a beszédet követően. Némely kérdést az összezavarodott tanítványai tettek fel, de többet kérdeztek az akadémikusoktól, akik csak bosszantani akarták és kelepcebe akarták őt csalni.

<sup>2</sup> Az egyik farizeus látogató, egy lámpásállványra lépve, e kérdést kiáltotta: „Azt mondod nekünk, hogy az élet kenyere vagy. Hogyan tudnál ennünk adni a húsdoból vagy innunk adni a véredből? Mi haszna a tanításodnak, ha nem lehet azt végrehajtani?” És Jézus e kérdésre válaszul azt mondta: „Én nem tanítottam azt, hogy a testem az élet kenyere, sem azt, hogy a vérem annak vize. Hanem azt mondtam, hogy a húsvér testben töltött életem

a mennyei kenyér adománya. A húsvér testben alászállt Isten Szavának ténye és az Isten akaratának alárendelt Ember Fiának jelensége az isteni éltetéssel egyenrangú tapasztalási valóságot alkot. Nem ehetitek meg a testemet, és nem ihatjátok meg a véretem, de szellemben eggyé válhatok velem, éppen úgy, ahogy szellemben én is egy vagyok az Atyával. Éltethet benneteket az Isten örökkévaló szava, mely valóban az élet kenyere, és amely halandói húsvér testhez hasonló alakban testesült meg; és lelketekben öntözhet titeket az isteni szellem, mely valóban az élet vize. Az Atya azért küldött engem a világra, hogy megmutassam, hogy mennyire vágyik arra, hogy minden emberben ott lakozzon és minden embert vezéreljen; és én úgy élttem ezt az életet a húsvér testben, hogy minden embert arra ösztönözök, hogy hasonlóképpen mindig törekedjen arra, hogy megismerje és megcselekedje a benne lakozó mennyei Atya akaratát.”

<sup>3</sup> Ekkor az egyik jeruzsálemi kém, aki Jézust és apostolait figyelte, azt mondta: „Észrevettük, hogy sem te, sem az apostolaid nem mostok megfelelően kezét, mielőtt kenyérhez nyúltok. Nagyon jól kellene tudnotok, hogy a szennyezett és meg nem mosott kézzel evés szokása a vének törvényének megszegését jelenti. Ivóedényeiteket és tálatokat sem mossátok meg kellőképpen. Miért van az, hogy ekkora tiszteletlenséget mutattok az atyák hagyományai és a véneink törvényei iránt?” És amint Jézus a szavait meghallotta, azt válaszolta: „Miért van az, hogy megszegitek az Isten törvényeit a hagyományok törvényei által? A parancsolat azt mondja, 'Tiszteld atyádat és anyádat', és úgy rendeli, hogy oszd meg velük vagyonedat, ha szükséges; de ti olyan hagyománytörvényt fogadtok el, mely megengedi a nem kötelességtudó gyermekeknek, hogy azt mondják, hogy az a pénz, mellyel a szüleiket segíthetnék, 'Istennek adatott'. A vének törvénye így felmenti a fondorlatos gyermekeket a felelősség alól, dacára annak, hogy a gyermekek később minden ilyen pénzt a maguk jólétére fordítanak. Miért van az, hogy a magatok hagyománya révén így érvénytelenítitek a parancsolatot? Képmutatóitokról nagyon jól mondta Ésaías látnok: 'Ez a nép csak az ajkával dicsőít, a szíve azonban távol van tőlem. Hiábavalóan imádnak, mert tanaik, amelyeket hirdetnek, csak emberi parancsok.'

<sup>4</sup> Láthatod, hogy miként van az, hogy elhagyjátok a parancsolatot, miközben erősen ragaszkodtok az emberek hagyományaihoz. Végképp arra törekedtek, hogy elutasítsátok az Isten szavát, miközben kitartotok a saját hagyományaitok mellett. És sok más módon is arra vetemedtek, hogy a saját tanításaitokat a törvény és a látnokok fölébe helyezték.”

<sup>5</sup> Jézus ez után minden jelenlétnek címezte az ezzel kapcsolatos mondanóját. Ekképpen szólott: „Mind figyeljetek rám. Nem az szennyezi be az embert szellemileg, ami a szájába kerül, hanem ami elhagyja a száját és a szívét.” De még az apostolok sem értették meg teljesen a szavai jelentését, mert Simon Péter is azt kérdezte: „Csak hogy a hallgatósgod némely tagja szükségtelenül meg ne bántódjon, el-

magyaráznád nekünk e szavak értelmét?” És erre Jézus azt mondta Péternek: „Hát te sem fogod fel? Hát nem tudod, hogy tövestül kitépnek minden növényt, amelyet nem a mennyei Atyám ültetett? Fordítsd figyelmed most azokra, akik meg akarják ismerni az igazságot. Nem kényszerítheted az embereket az igazság szeretetére. E tanítók közül sokan vak vezetők. És jól tudod, hogy ha vak vezet világtalant, akkor mind a kettő gödörbe esik. De figyeljetek csak ide, hadd mondjam el az igazságot ama dolgokról, melyek erkölcsileg beszenyeznek és szellemileg megfertőzik az embereket. Kijelentem, hogy nem az szennyezi be az embert, ami a szájon át a testébe jut vagy a szemén és a fülén keresztül eléri az elméjét. Az embert csak az a rossz szennyezi be, mely a szívéből ered, és ami az ilyen istentelenek szavaiban és tetteiben kifejeződik. Hát nem tudjátok, hogy a szívből törnek elő a gyilkosságok, lopások és házasságtörések rossz gondolatai, gonosz tervei, a féltékenység, a büszkeség, a harag, a bosszúvágy, a káromlás és a hamis tanúság gondolataival együtt? És épp az ilyen dolgok szennyeznek be az embereket, és nem az, hogy a szertartás szempontjából nem tiszta kézzel vesznek a kenyérből.”

<sup>6</sup> A jeruzsálemi Szanhedrin farizeus küldöttei most már csaknem teljesen meg voltak győződve arról, hogy Jézust istenkáromlásnak vagy a zsidók szent törvényének semmibevétele vádjával el kell ítélni; erre irányultak azon erőfeszítéseik, hogy Jézust bevonják a vének valamely hagyományával, illetőleg a nemzet úgynevezett íratlan törvényei valamelyikével kapcsolatos vitákba, és ha lehet, rábírák, hogy támadja azokat. Függetlenül attól, hogy adott esetben milyen kevés vizük volt, a hagyományok rabjaiként élő eme zsidók sohasem hagyták volna ki, hogy minden étkezés előtt az előírt szertartásos kézmosást elvégezzék. Azt hitték, hogy „jobb meghalni, mint megszegni a vének parancsait”. A kémek azért tették fel e kérdést, mert jelentést kaptak arról, hogy Jézus azt mondta, „Az üdvözülés inkább tiszta szív kérdése, mintsem tiszta kézé”. De az ilyen meggyőződésektől, mihelyt az ember vallásának részévé válnak, nehezen lehet megszabadulni. Péter apostolt még sok évvel e napokat követően is gúzsba kötötte a félelem a tiszta és a tisztátalan dolgokkal kapcsolatos sok ilyen hagyomány kapcsán, és csak egy rendkívüli és életszerű álmog tapasztalása révén szabadult meg azoktól teljesen. Mindez jobban megérthető, ha emlékeztetünk arra, hogy e zsidók ugyanúgy tekintettek a mosdatlan kézzel való étkezésre, mint a szajhával való nemi érintkezésre, és mindkettőt egyaránt kiközösítéssel büntették.

<sup>7</sup> A Mester így amellől döntött, hogy annak az egész rabbinikus szabály- és előírásrendszernek az értelmetlenségét tárgyalja és leplezi le, melyet az íratlan törvény képviselt — a vének hagyományait, melyek mindegyikéről úgy tartották, hogy szentebbek és nagyobb kötelező erővel bírnak a zsidókra, mint az írások tanításai. És Jézus azért beszélt kevés visszafogottsággal, mert tudta, hogy eljött az idő, amikor már nem tehet semmi többet annak érdekében, hogy megakadályozza az e vallási vezetőkkel való kapcsolatának nyilvánvaló megszakadását.

#### 4. AZ UTOLSÓ SZAVAK A ZSINAGÓGÁBAN

<sup>1</sup> A beszéd utáni eme beszélgetés alatt a jeruzsálemi farizeusok egyike elvitt Jézushoz egy elmeháborodott ifjút, akit egy féktelen és lázadó szellem szállt meg. E tébolyult legényt Jézus elé vezetve azt mondta: „Mit tudsz tenni olyan nyomorúság esetében, mint ez? Képes vagy ördögöket kiűzni?” És amikor a Mester a fiúra nézett, szána-kozás töltötte el, és intett a legénynek, hogy jöjjön közelebb, majd megfogta a kezét és azt mondta: „Tudod ki vagyok; gyere ki belőle; és megbízom az egyik hűséges társadat, hogy gondoskodjon arról, hogy ne is térhess vissza.” És a legény azon nyomban újra egészséges lett és észhez tért. És ez volt az első alkalom, hogy Jézus valóban „rossz szellemet” űzött ki emberi lényből. Minden korábbi eset csak állítólagos ördögűzés volt; ez azonban a démoni megszállottság valódi esete volt, éppen olyan, mint amilyenek néha előfordultak azokban a napokban és egészen a pünkösd napjáig, amikor is a Mester szelleme kiáradt minden húsvér testre, s ezzel mindörökre lehetetlenné tette e kevés mennyei lázadó számára, hogy így kihasználják az emberi lények bizonyos, befolyásolható fajtáit.

<sup>2</sup> Amint az emberek ezen csodálkoztak, az egyik farizeus felállt és megvádolta Jézust, hogy azért tud ilyen dolgokat megtenni, mert ördögökkel szövetkezik; hogy az ezen ördög kiűzésekor használt szavai elárulták, hogy már ismerték egymást; és azt is állította, hogy a jeruzsálemi vallási tanítók és vezetők úgy ítélték meg, hogy Jézus mind ezen úgynevezett csodákat Belzebubnak, az ördögök hercegének a hatalma révén teszi. Azt mondta a farizeus: „Ne legyen közöttök ehhez az emberhez; Sátán az ő társa.”

<sup>3</sup> Erre Jézus így szólt: „Hogyan képes Sátán Sátánt kiűzni? Az önmagával meghasonlott ország nem állhat; az önmagával meghasonlott ház rövidesen elhagyottá válik. Állhat-e város ellen támadásnak, ha nem egyesített? Ha Sátánt Sátán űzi ki, akkor meghasonlik magával; hogyan állhat fenn akkor az országa? De tudnotok kell, hogy senki sem törhet be egy erős ember házába és rabolhatja el vagyonát, hacsak előbb le nem győzi és meg nem költözi azt az erős embert. És ha én Belzebub hatalmával űzök ki ördögöket, akkor a fiaitok kinek a segítségével űzik ki? Így ők lesznek bíraitok. De ha én az Isten szellemével űzök ki ördögöket, akkor már valóban elérkezett hozzátok az Isten országa. Ha nem vakítana el benneteket előítélet és nem tévesztene meg félelem és büszkeség, akkor könnyedén felismerhetnétek, hogy ördögöknél nagyobb valaki áll a köreitekben. Annak kimondására kényszerítetek, hogy aki nincs velem, az ellenem van, aki nem gyűjt velem, az szétszór. Hadd figyelmeztesselek komolyan titeket, akik nyitott szemmel és előre megfontolt rosszakarral arra vetemedtek, hogy az Isten tetteit szánt szándékkal ördögök munkálkodásának tulajdonítsátok! Bizony, bizony mondom nektek, minden bűnötöket megbocsátják, még minden istenkáromlásotokat is, de aki elszántan és gonosz szándékkal káromolja az Istent, annak sohasem adatik megbocsátás. Lévnén, hogy a gonoszság ilyen következetes művelői sohasem kérnek megbocsátást és sohasem

részesülnek abban, bűnösök ők az isteni megbocsátás örök elutasításának bűnében.

<sup>4</sup> Sokan közületek ma válaszüthöz érkeztek; eljutottatok oda, hogy hozzákezdtek az Atya akarata és a sötétség önként vállalt útjai közötti elkerülhetetlen választáshoz. És ahogy most választotok, olyanok lesztek mindörökre. Vagy jelentsétek ki, hogy a fa jó s a gyümölcse is éppúgy jó, vagy nyilvánítsátok a fát rossznak és gyümölcset is rossznak. Kijelentem, hogy az Atyám örökkévaló országában gyümölcseiről ismerik meg a fát. De némelyek közületek, akik olyanok, mint a kígyók, hogyan tudnának jó gyümölcsöt teremni, ha már a rosszat választották? A szájakatok elvégre a szívetekben lévő rossz bőségéből szól.”

<sup>5</sup> Erre egy másik farizeus állt fel, aki azt mondta: „Tanító, azt akarjuk, hogy előre meghatározott jelet mutass, melyet a hatalmad megalapozásaként és tanítási jogodként elfogadunk. Beleegyezel-e ebbe?” És amikor Jézus meghallotta ezt, azt mondta: „E hitetlen és jelet kereső nemzedék bizonyosság jelét keresi, de nem kaptok más jelet, mint amilyet már kaptatok, és amilyet látni fogtok, amikor az Ember Fia eltávozik közületek.”

<sup>6</sup> És amikor befejezte, az apostolai körülvették és kivették a zsinagógából. Csendben tértek vele haza Betsaidába. Mind elámultak és némiképp meg is rémültek a Mester tanítási eljárás módjában beállt hirtelen változás miatt. Egyáltalán nem voltak hozzászokva ahhoz, hogy ilyen harcias kiállással lássák.

#### 5. A SZOMBAT ESTE

<sup>1</sup> Jézus időről időre összezúzta az apostolai reményét, többször is lerombolta a legkedvesebb várakozásaikat, de a csalódottságnak vagy a szomorúságnak olyan időszaka addig még sohasem telepedett rájuk, mint amilyen most elérte őket. És a lehangoltságukhoz most még az is társult, hogy ténylegesen is féltették a biztonságukat. Mindannyiukat megdöbbenetette, hogy a nép mily hirtelenül és véglegesen fordult el tőlük. Az is némiképp megrémítette és zavarba ejtette őket, hogy milyen váratlan nyíltsággal és erőszakosan léptek fel a Jeruzsálemből jött farizeusok. Mindenekelőtt azonban Jézus hirtelen eljárás mód-váltása hozta zavarba őket. Szokványos körülmények között üdvözölték volna e harciasabb hozzáállás megjelenését, de ahogy azt Jézus megmutatta, a sok egyéb váratlan dologgal együtt, összezavarta őket.

<sup>2</sup> És most, mindezen aggasztó dolgok tetejébe, amikor hazaértek, Jézus nem volt hajlandó enni. Órákra elvonult magában a felső szobák egyikébe. Már csaknem éjfél volt, amikor Joáb, a vándor hitszónokok vezetője visszatért és azt jelentette, hogy a társai egyharmada elpártolt az ügýtől. Az egész est folyamán hű tanítványok jöttek és mentek, jelentést téve arról, hogy a Mester irányában a hirtelen hangulatváltozás általános lett Kapernaumban. A Jeruzsálemből érkezett vezetők nem haboztak táplálni ezt az elhídegülő érzelmet és igyekeztek minden lehető megtenni, hogy segítsék a Jézustól és az ő tanításaitól való elfordulást.

E megpróbáltatás órái alatt a tizenkét nő Péter házában tanácskozott. Rettenetesen zaklatott lelkiállapotban voltak, de egyikük sem pártolt el.

<sup>3</sup> Kevéssel éjfél után történt, hogy Jézus lejött a felső szobából és megállt a tizenketek és társaik előtt, akik összesen nagyjából harmincan voltak. Így szólt: „Úgy látom, hogy az ország megrostálása kint okoz nektek, de ez elkerülhetetlen dolog. De mégis, minden felkészítéseitek mellett, vajon volt-e jó okotok arra, hogy a szavaimon megütözzetek? Miért van az, hogy félelem és döbbenet tölt el benneteket, amikor azt látjátok, hogy e langyos sokaság és ezek a félig hívő tanítványok elvetik az országot? Miért szomorkodtok, amikor új napja virrad annak, hogy a mennyország szellemi tanításai új dicsőségben ragyogjanak fel? Ha nehéznek találnátok e próba kiállítását, akkor vajon mihez fogtok kezdeni, amikor az Ember Fiának vissza kell térnie az Atyához? Mikor és hogyan készültök fel arra az időre, amikor felmegyek arra a helyre, ahonnan e világra eljöttem?

<sup>4</sup> Kedveseim, emlékeznetek kell, hogy a szellem eleve-

nít meg; a húsvér test és minden, ami azzal jár, kevés hasznot hajt. Az általam elmondott szavak számotokra szellem és élet. Örvendeztetek! Nem hagytalak el benneteket. E napok során sokakat fog sérteni a nyílt beszéd. Már hallottátok hírt, hogy sok tanítványom visszafordult; már nem tartanak velem. Én kezdettől fogva tudtam, hogy e langyos hívek kidőlnek a sorból. Nem választottam-e tizenkettőtöket és különítettem el benneteket az ország követeiként? És olyan időszakban, mint ez a mostani, ti is elhagynátok? Mindegyikőtök tekintse át a maga hitét, mert egyikőtök komoly veszélyben van.” És ahogy Jézus elhallgatott, Simon Péter azt mondta: „Igen, Uram, szomorúak vagyunk és megdöbbenek, de sohasem fogunk elhagyni téged. Megtanítottad nekünk az örökkévaló élet szavait. Hittünk benned és veled tartottunk ez idő alatt végig. Mi nem fordulunk vissza, mert tudjuk, hogy az Isten küldött téged.” És ahogy Péter befejezte, mind egyhangú fejbólintással jelezték, hogy a hűségükjével egyetértenek.

<sup>5</sup> Ez után Jézus azt mondta: „Térjétek nyugovóra, mert dolgos idők jönnek; tevékeny napok vannak előttünk.”